

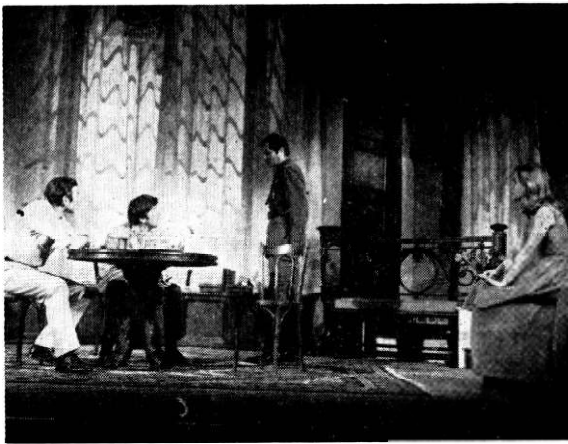
ar fi izbitul probabil să valorifice mai corect convingător și mai cald elanul pe care piesa îl are în mod incontestabil, pasajele ei de poezie.

La rândul lor, nici actorii nu sînt antrenajți pentru un astfel de maraton. Numai Dora Cherteș realizează ceva ce se apropie de un portret viu — aliaj de temperament vulcanic, farmec feminin slav de inspirație romantic-revoluționară și un fel de „laisser-aller“ —, cam monoton, totuși, în expresie; n-aș putea preciza cît din acest portret aparține intenției spectacolului și cît felului obișnuit de a fi al actriței, fiindcă o anumită superficialitate se simte, dincolo de radiația talentului. Ștefan Moisescu expune ponderat și coerent, dar fără strălucire. Dimitrie Dumitru, cu o partitură ceva mai contratură, nu-și descoperă personalitatea, e stîngaci, frînat de felurile ezitări. Foarte greu de acceptat e interpretarea lui Petre Dinuliu; el joacă o isterie monocordă, iritantă, antipatică, prin care denaturează ireparabil personajul tinărului înflăcărat, nesupus, febril, atras din toată inima de acțiunea patriotică și revoluționară, din alfabetul căreia trebuie să învețe mai întîi disciplina. Prin actori se creează astfel o altă ierarhie a sensurilor piesei: în prim-plan urcă un mesaj generos, dar axat pe dominantă sentimentală, a cărui purtătoare este Fata.

Colaborarea unor regizori de film cu teatrul a dat în cîteva ocazii rezultate interesante; oamenii scenei au de cîștigat din înțînirea cu cineastii, mai ales în privința surprinderii mijloccite a senzației de viață. Cu atît mai mult cu cît Virgil Calotescu este regizor-documentarist, ideea conducerii teatrului piteștean mi se pare bună. Nu e mai puțin adevărat că regia de teatru e o profesie precisă, a cărei gramatică nu poate fi eludată; există o putere de amplificare specifică scenei, un raport între mijloace și efecte, anumite cerințe de gradată și convergență. Înainte de a inova, acestea trebuie cunoscute, pentru ca spectacolul să nu se descompună sub presiunile contrării ale unor elemente ale sale — așa cum s-a întîmplat de data aceasta.

Rămîne de discutat cu alt prilej, la amplexarea pe care subiectul o merită, fondul chestiunii: *nivelul ideii și al sentimentului* în piesa și spectacolul închinată unor evenimente atît de importante pentru istoria noastră contemporană.

Ileana Popovici

George Oancea, Cornel Coman, Ion Besoiu și Cătălina Pintilie.

II) La Teatrul „Lucia Sturdza Bulandra“

Montarea bucureșteană a mult jucatei piese a acestui autor debutant luminează cu precădere latura *obișnuitului*, a *eroismului anonim*, caracterul cotidian al acțiunii militante ilegale. O tratare coerent realistă (regia: Petre Popescu) caută să suplinească golurile de tensiune din text, să acopere prin relație scenică monotonia replicii. Un cadru scenografic simplu, elocvent (decor: George Ștefănescu) completează, prin sugestia unui mobilier banal și a unor aparent anodine detalii de recuzită, atmosfera psihologică și timpul calendaristic al acțiunii. E anonimatul oarecare al unei „camere cu chirie“, refugiul ordonat și simplu al unui om cîștit, și nimic nu lasă să se întrevadă viitoarea consumare a dramei. În egală măsură (dar inegală realizare), actorii au căutat să compună, în nuanțe și culori, portretele celor patru luptători „fără nume“. E evidentă, mai ales printr-o subliniere scenică subterană, alăturarea întîmplătoare a acestor oameni, dar totodată supusă unei reale necesități istorice, traiectoria paralelă a unor destine pe care, la un moment dat, viața le-a încrucișat într-un sens implacabil. Cel mai realizat portret îi aparține lui Ion Besoiu. Personajul Ofițerului e construit în linii viguroase și nuanțe exacte, într-un amestec profesional bine dozat, de intransigență militară, devotament patriotic și echilibrată cinste funciară. Stăruie în gesturile și în zîmbetul puțin obosit al Ofițerului, senzația unei biografii la răsucire, pe care acest excelent actor de film o sesizează

cu o reală intuiție psihologică. În rolul Bărbatului, al comunistului matur, fost combatant în brigăzile din Spania, George Oancea, „în formă”, în ciuda unei destul de îndelungate și inexplicabile absențe de pe scenă, joacă cu pondere, izbutind să dea relief și farmec unor amintiri „din Spania” și referiri ultra-cunoscute la un scriitor bărbos... Nepotrivit distribuit în rolul unui tânăr utecist, nerăbdător să lupte cu arma în mână, Corneliu Coman compensează prin mișcare și nervozitate temperamentală datele biografice lineare, reușind în câteva momente să accelereze prin însăși simpla sa prezență ritmul acțiunii. Fata, personaj romantic, pată de culoare și element contrapunctic în economia acțiunii, a apărut în jocul Cătălinei Pintilie ușor crispată în actul I, redresându-se însă, în final, într-un moment de suspens dramatic interpretat cu convingere. Conducu cu dinamism, spectacolul Teatrului „Bulandra” aduce pe afișele buceștene piesa lui Radu Bădilă într-o lectură care tonifică textul.

Mira Iosif

Teatrul Mic

„CUM SE JEFUIEȘTE O BANCĂ”

de Samy Fayad

Comedia lui Samy Fayad, mai bine zis cele două tablouri (tabloul din casa familiei Agostino, pe deplin încheiat cu primirea scrumbiilor, și al doilea, jefuirea băncii, a căror singură unitate tracică o constituie, ca într-un serial, identitatea personajelor) prezentate succesiv în același spectacol, sînt un divertisment de factură polițistă în cea de-a

doua parte a lui, nelipsit de inevitabilele stridențe atunci cînd, spre finalul și așa prea lung, pretinde a ataca probleme filozofice sau sociale, și rămînînd dator cu multe răspunsuri spectatorului care ar vrea să pună legitime întrebări privitoare la verosimilul intrigii. Într-adevăr, cum poate ajunge cineva — și adormi peste noapte, transformîndu-l și în paracelis-arzător! — în seiful unei bănci, ar fi numai una din ele, iar singura soluție ca să nu respingi de plano totul este să accepți, dimpotrivă, totul și, ca atunci cînd, mergînd la operă, convii dinainte că oamenii își spun „bună ziua” sau „dă-te la o parte” cîntînd, să convii și aici ca acolo la ei, în Occident, contrar celor hănuite de prin „seriile negre”, întreg sistemul de securitate al băncilor e ca și inexistent, întocmai ca personalul de pază, de asemenea fie inexistent, fie total lovit de tembelism, de stai și te minunezi cum de mai trăiește populație indigentă în Italia, cînd orice șomer înarmat cu un clește patent își poate îndestula pe săturate poștele executînd împreună cu toată familia, un „hold-up” la banca cea mai apropiată de domiciliul său.

Punînd în scenă comedioara cu pricina, Mihai Berechet a „cîtit-o” tare, cît cuprinde. Nici unul din „cîrligele” străvechi, și verificate n-a fost neglijat: împiedicări și rostogoliri pe scenă, pantaloni fără curea care cad lăsînd să se vadă, alb, stratul vestimentar imediat inferior, o femeie însărcinată în luna a noua, a cărei protuberanță abdominală o împiedică să treacă printr-o trapă și care, în cele din urmă naște — e drept în culise, pe scenă răzbătînd numai primul salut adresat lumii acesteia de către proaspătul ei locatar — în sfîrșit, nici trulul cunoscut oricărui povestitor de anecdote — îl cunoștea și Anton Pann! — și anume că o snoavă povestită de un grec, de un ungur sau, respectiv, de un italian, cu accentul limbii sale, stîrnește musai risul, indiferent de hazul ei real. Remarcabilă — era să spun întristătoare — e risipa de vervă, de meșteșug, ba chiar de subtilitate, care s-a făcut în scopul realizării, susținerii, menținerii fără nici o clipă de răgaz a acestei cascade de umor gros, cu cert succes de casă. Și fără să vreau, m-am dus cu gîndul la un alt artist care și-a încercat odată rafinata subtilitate în făurirea acestui gen de umor: pesemne însă că trebuie să fii cu adevărat înzestrat cu geniu pentru a nu îngădui nici o clipă, așa cum nu îngăduie Creangă în *Povestea poveștilor*, ivirea senzației de vulgar sau de penibil.

„Cum se jefuiește o bancă” de Samy Fayad pe scena Teatrului Mic. Regia: Mihai Berechet. Decorul: Giulio Tincu.